

KSK-notat nr.: 65/2014 - Bakgrunn for vedtak - småkraftverk

Søker/sak:	Namdal Kraft AS / Fjerdingelva kraftverk	
Fylke/kommune:	Nord-Trøndelag / Grong	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	:
Saksbehandler:	Erlend Støle Hansen	:
Dato:	28.08.2014	
Vår ref.:	200900003-23	
<i>Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.</i>		

Søknad om tillatelse til overføring av vann fra Steinåa og bygging av Fjerdingelva kraftverk i Grong kommune i Nord-Trøndelag

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	7
NVEs vurdering	11
NVEs konklusjon	16
Forholdet til annet lovverk	17
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	19
Vedlegg	22

Sammendrag

Namdal Kraft AS søker om å få konsesjon til å utnytte et fall på 89 m i Fjerdingelva ved å bygge hovedinntak på kote 249 og kraftstasjon på kote 160. Det skal også bygges en overføring med inntak i Steinåa på kote 260. Fra inntakene føres vannet i nedgravde rørgater til et Y-kryss så videre i felles nedgravd rørgate til kraftstasjonen. Fjerdingelva kraftverk er planlagt med en installert effekt på 4,9 MW og vil produsere om lag 14,5 GWh i et middels år.

Grong kommune er positive til prosjektet forutsatt at det søkes dispensasjon fra kommuneplanen, at nye veier bygges iht. vegklasse 3, at minstevannføring ikke går under 10 % av middelvannføring, at det tas hensyn til landskapet ved utforming og anleggsarbeid og at det er løpende dialog med reindriftsnæringen. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag mener tiltaket vil kunne medføre vesentlige negative miljøkonsekvenser. Ved en eventuell konsesjon må inntaket i Fjerdingelva trekkes ned for å unngå at Loddoholman berøres, det må settes krav til en høyere minstevannføring, nettilknytning som jordkabel og kunstige hekkplasser for fossefall. Reindriftsforvaltningen er ikke imot en utbygging, men forutsetter en dialog med reinbeitedistriktet, redusert anleggsaktivitet i området i vårløsningen, minimalt driftstilsyn og lite aktivitet i området i perioden april – mai. Sametinget har ikke påvist automatisk fredete kulturminner i prosjektområdet under befarig, men viser til krav om stans i arbeid

og varsling dersom kulturminner oppdages under gravearbeid. Statens vegvesen uttaler at det arbeides med ny reguleringsplan for E6 i området der Fjerdingelva krysser E6 og ber om at videre planer for Fjerdingelva hensyntar dette. Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag er imot at Fjerdingelva kraftverk blir bygget bl.a. av hensyn til INON, men dersom det likevel blir gitt konsesjon forutsetter de at myrområder ikke ødelegges og at inntaket blir lagt nedstrøms Agnetfossen slik at Loddoholman ikke blir ødelagt.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 14,5 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2011-13) har NVE klarert om lag 1,4 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempe ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempe til et akseptabelt nivå.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Fjerdingelva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. En utbygging vil bidra med 14,5 GWh i et gjennomsnittså. NVE mener at de fysiske inngrepene som følge av tiltaket er av betydelig omfang, men at inngrepene skjer i et område med begrensede verdier for friluftsliv og landskap og at virkningene vil avta over tid. Tiltakets negative påvirkning på reindrift er i hovedsak knyttet til anleggsperioden og fremtidig tilsyn med inntaksdammer. NVE mener det vil være mulig å sette avbøtende tiltak som reduserer de negative konsekvensene for reindrift. Naturtypene ved Loddoholman vil bli berørt av inntaket i Fjerdingelva. NVE mener det er viktig med en god teknisk og landskapsmessig utforming for å minske konsekvensene av inngrepene. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført, mener NVE konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Namdal Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Fjerdingelva kraftverk og overføring av Steinåa. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Namdal Kraft AS, datert 15.5.2013:

«Søknad om tillatelse til å bygge Fjerdingelva kraftverk

Namdal Kraft AS ønsker å utnytte en del av fallet i Fjerdingelva i Grong kommune i Nord-Trøndelag fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- bygging av Fjerdingelva kraftverk, Grong kommune, Nord-Trøndelag fylke
- overføring av vann fra Steinåa til Fjerdingelva

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Fjerdingelva kraftverk, med tilhørende koplingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte konsesjonssøknad med vedlegg.»

Fjerdingelva kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	48,2
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	97,8
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	64,3
Middelvanntføring	m ³ /s	3,10
Alminnelig lavvanntføring	m ³ /s	0,21
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,30
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,16

KRAFTVERK

Inntak	moh.	249
Avløp	moh.	160
Lengde på berørt elvestrekning	m	3900
Brutto fallhøyde	m	89
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,206
Slukeevne, maks	m ³ /s	6,82
Minste driftsvannføring	m ³ /s	0,34
Planlagt minstevannføring, sommer	m ³ /s	0,30
Planlagt minstevannføring, vinter	m ³ /s	0,16
Tilløpsrør, diameter	mm	1700
Tilløpsrør, lengde	m	3800
Installert effekt, maks	MW	4,90
Brukstid	timer	3000

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	5,1
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	9,4
Produksjon, årlig middel	GWh	14,5

ØKONOMI

Utbyggingskostnad (pr. 1.1.2010)	mill.kr	82,4
Utbyggingspris	kr/kWh	5,7

Hoveddatatabellen inneholder data for Fjerdingelva og Steinåa samlet.

Fjerdingelva kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR		
Ytelse	MVA	5,5
Spenning	kV	6,6
TRANSFORMATOR		
Ytelse	MVA	5,5
Omsetning	kV/kV	6,6/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)		
Lengde	km	7,0
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Namdal Bruk AS disponerer rettighetene til mange vannfall i 7 kommuner i Namdalen. Datterselskapet Namdal Kraft AS arbeider med å utvikle flere av disse slik at Namdal Kraft kan bli en betydelig strømleverandør i lokal målestokk. Grunn- og fallrettigheter som utbyggingen vil omfatte ligger i sin helhet på eiendommene til tiltakshaver.

Beskrivelse av området

Prosjektområdet ligger i Nord-Trøndelag fylke ca. 30 km nordøst for Grong sentrum, øst for Namsen. Det går en skogsbilveg innover langs Fjerdingelva, denne stopper like ved der Steinåa har samløp med Fjerdingelva.

Fjerdingelva er hovedelva i Fjerdingelvdalen, som har en vestlig helningsretning. Øverste del av nedbørfeltet er snaufjell. Tregrensen går ved 400-500 moh. Videre nedover dalen er terrenget mer preget av skog og myr. Elva går delvis i kløft, og delvis i mer åpne områder. Det er flere fossestryk og mindre fossefall, med Agnetfossen som den mest dominerende.

Steinåa har en nordlig helningsretning og har jevnere fall enn Fjerdingelva. De to elvene løper sammen på kote 172. Steinåa og Fjerdingelva har tilsvarende elvebunn: grus- og steinete elveleie, men enkelte partier med fjell.

Det krysser en kraftlinje i retning nord-sør i øvre del av nedbørfeltet. Bortsett fra dette, er øvre del av området uberørt av tekniske inngrep.

Teknisk plan

Overføringer

Det er planlagt å overføre Steinåa fra kote 260 moh. via 1600 m lang nedgravd rørgate til samløpet med vannvegen fra Fjerdingelva kraftverk. Vannvegen vil gå på østsiden av Steinåa. Nedre del av overføringsrøret vil krysse en myr og gå i et søkk i terrenget. Produksjonsgevinsten med å overføre Steinåa er omtrent 3 GWh/år.

Inntak

Hovedinntaket i Fjerdingelva er planlagt på kote 245 (elvbunn) med overløp på kote 249. Det er fast fjell i hele profilet ved damstedet. Det er planlagt en betongdam med lengde på 10 meter. I inntaksområdet i Fjerdingelva vil det bli et vannspeil som vil strekke seg omlag 300 meter oppstrøms i elva. Inntaksbassenget i Fjerdingelva vil ha et overflateareal på omtrent 10 000 m² og volum på inntaksbassenget er omtrent 10 000 m³. Det blir sprengt ut en grop på 2-3 meter for å bedre inntaksforholdene. Inntaket vil ligge omtrent 2 meter dypt for å unngå problematikk med luftinnblanding og is. Dammen i Steinåa på kote 260 er planlagt som betongdam og vil bli 4 meter høy og 5 meter lang. Minstevannføring skal slippes gjennom rør i dammene.

Vannvei

Fra inntaket i Fjerdingelva på 249 moh. er det planlagt å legge vannvegen i 1690 m lang nedgravd rørgate (diameter 1600 mm) ned til møtet med vannvegen fra Steinåa der disse sammenkobles. Vannveien for Steinåa er 1600 m nedgravd rørgate (900 mm) ned til samløpet. De resterende 530 m ned til kraftstasjonen blir nedgravd rørgate (1700 mm) langs eksisterende skogsbilvei. Det er planlagt å benytte GRP-rør. Vannveien vil gå langs sørsiden av Fjerdingelva og østsiden av Steinåa. I øvre del av Fjerdingelva vil vannveien gå i grunnlendt myrterreng. Omtrent 150 m nedstrøms inntaket i Fjerdingelva er det en strekning på 50 m med motfall hvor vannveien må sprenges ned 5-8 m for å oppnå naturlig fall. Videre går vannveien på nordsiden av et tjern i et myrområde og gjennom blandingsskog og plantefelt med furu. Vannveien langs Steinåa vil gå i terrenget nært bekken i et område med blandingsskog. Fra omtrent 400 meter nedstrøms inntaket vil vannveien følge en eksisterende gammel vei ned til kote 220. Nedre del av vannveien i Steinåa krysser over en myr og vil gå langs et søkk i terrenget ned til samløpet med Fjerdingelva. Fra samløpet går vannveien langs eksisterende skogsbilvei ned til kraftstasjonen. Søknaden oppgir en inngrepsbredde for trasé i anleggsfasen på 5-20 m.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt i dagen på sørsiden av Fjerdingelva på kote 160. For plassering av kraftstasjonen vil det måtte sprenges ut en tomt på omtrent 400 m². Kraftstasjonen er planlagt med en grunnflate på omtrent 170 m². Kraftstasjonen vil installeres med to francisturbiner, hver med effekt 2,5 MW og største og minste slukeevne på henholdsvis 6,82 m³/s og 0,34 m³/s.

Nettilknytning

Nettilknytning er planlagt via 7 km jordkabel til eksisterende 22 kV nett. NTE er områdekonsesjonær.

Veier

Det er planlagt permanent veg opp til dammene i Fjerdingelva og Steinåa med lengde på henholdsvis 1,7 og 1,6 km. Veiene vil stenges med bom for å hindre økt ferdsel. Det går en skogsbilveg fra E6 og inn langs sørsiden av Fjerdingelva. Denne krysser Fjerdingelva like oppstrøms planlagt kraftstasjon. Det vil bli behov for 30 m ny adkomstveg til kraftstasjonen.

Massetak og deponi

Overskuddsmasser er planlagt benyttet som omfyllingsmasser for rør og grøft og til fylling av adkomstveg til kraftstasjon og dammene. Eventuelle resterende overskuddsmasser deponeres i eksisterende massetak omtrent 1,1 km nedstrøms planlagt kraftstasjonsplassering.

Arealbruk

Permanent arealbehov er totalt 26,4 dekar, hvorav 10 dekar inntaksområde, 16 dekar vei og 0,4 dekar kraftstasjonsområde. Det midlertidige arealbehov er 99,4 dekar som fordeler seg på 66 dekar rørgate, 16 dekar veier, 10 dekar inntaksområde, 5 dekar massetak/deponi, 2 dekar riggområde og 0,4 dekar kraftstasjonsområde.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området er avsatt som LNF-område i arealplan for Grong kommune. Inntak, veier og vannvei ligger i sone A hvor all utbygging som ikke er tilknyttet landbruk, reindrift eller allmenne friluftsmål er i strid med planen. Kraftstasjonen og store deler av jordkabelen er i sone B hvor inngrep kan tillates dersom viktige sektorinteresser ivaretas (eks. landbruk, reindrift, vilt, friluftsliv og landskap).

Samlet plan (SP)

Prosjektet er ikke behandlet i samlet plan.

Verneplan for vassdrag

Fjerdingselva og Steinåa er ikke vernet vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket vil redusere INON sone 2 med 5 km² og INON sone 1 vil reduseres med 1,5 km².

Nasjonale laksevassdrag

Fjerdingselva er sidevassdrag til Namsen som er et nasjonalt laksevassdrag, men vandringshinder er ved Svartmyrfossen 3,5 km nedstrøms prosjektstrekningen.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 9.10.2013 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, Reindriftsforvaltningen og Naturvernforbundet. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Grong kommune har behandlet søknaden i Formannskapet den 30.8.2013. Formannskapet er positive til at det bygges kraftverk i Fjerdingselva på nærmere fastsatte vilkår. De peker på at tiltaket ligger innenfor LNF sone A, og at det ved en eventuell konsesjon betinger politisk behandling av en søknad om dispensasjon fra denne planen. Kommunen peker på at det ikke aksepteres tørrlegging av elva og at det bør slippes minstevannføring tilsvarende 5-persentilen i begge elvene. Minstevannføringen bør generelt ikke gå under 10 % av middelvannføring. Regulering av slipp av vann bør foregå med myke overganger for å hindre stranding av fisk. Videre forutsetter kommunen at tiltakshaver har løpende dialog med reindriftsnæringen, at det tas hensyn til terrenget og landskap ved utforming av anlegg og plassering av vei, og at nye veger har en minimumsbredde på 4 m i henhold til vegklasse 3 etter Landbruksdepartementets normal for landbruksveger.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag oppsummerer i sin uttalelse den 3.10.2013 med følgende:

«Omsøkte konsesjon vil kunne medføre vesentlige negative miljøkonsekvenser. Planene vil ikke berøre landbruk i nevneverdig grad. En eventuell utbygging vil særlig berøre viktige naturtyper ved Loddoholman i Fjerdingselva, hekkelokaliteter for fossefall og for rødlistearten strandsnipe.

De mest alvorlige miljøkonsekvenser vil være bortfall av inngrepsfrie naturområder (INON-områder) på ca. 5 km². Bevaring av gjenværende INON-områder er et prioritert nasjonalt miljømål, jf. St.meld. 21 (2004-05) "Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand"

Dersom det allikevel vurderes konsesjon i saken, mener Fylkesmannen at det er behov for følgende tiltak:

- *Inntaksdammen legges ned på kotehøyde som sikrer at Loddoholman bevares med sine verdifulle naturtyper og som hekkeområde for rødlistearten Strandsnipe.*
- *Minstevassføring sommer på min. 0,30 m³/s i Fjerdingselva og 0,07 m³/s i Steinåa.*
- *Minstevassføring vinter på min. 0,15 m³/s for Fjerdingselva og 0,03 m³/s i Steinåa.*
- *Nett-tilknytting som jordkabel.*
- *Tilrettelegging av kunstige hekkelasser for fossefall.»*

I saksfremlegget står det også følgende:

«Fylkesmannen mener det i denne saken er av avgjørende betydning for miljøinteressene å bevare Loddoholman og naturtypene flommarkskog og gråorheggeskog/høystaudebjørkeskog. Det betyr at ved en eventuell utbygging må inntaksdammen legges på en så lav kote at den ikke berører Loddoholman. En bevaring av Loddoholman vil også sikre aktuelle hekkeplasser for Strandsnipe i området.»

Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag skriver følgende sin uttalelse av 13.9.2013:

«Viser til brev datert 11.06.2013 angående overnevnte. Vi har ikke mottatt noen uttalelse fra berørt reinbeitedistrikt.

Tiltaket gjelder bygging av Fjerdingen kraftverk med inntaksdam i Steinåa og Fjerdingelva. Vannveien utføres som nedgravde rør. Kraftstasjonen skal ligge i dagen. Det er ingen planer om regulering av magasin, kun inntaksdammer. Det blir etablert permanent vei på 3 m bredde opp til inntaksdammene etter rørtrase, på 1,7 km til Fjerdingelva og 1,6 til Steinåa. Resterende mark skal revegeteres naturlig. Det blir etablert bom på vei for å begrense ferdsel.

Området benyttes av Tjåehkere sijte/ Østre Namdal reinbeitedistrikt. Distriktet består av 12 siidaandeler, hvorav en siidaandel driver i samarbeid med Hotagen sameby i Hestkjølen. Grovt inndelt kan man si at distriktet har vinterbeiter i området avgrenset av Snåsavatnet, Rv. 17, Namsen og E6 langs Sanddøla, samt noe lengre øst/nord mot Lierne og Tunnsjøen. Sommerbeiter ligger lengst nord i distriktet, i Børgefjell. Arealene mellom benyttes i tillegg til vår-, høst- og høstvinterbeiter. Distriktet har et hovedslakteanlegg ved Tunnsjøflyan og ett ved Bjørkmoen. På sen høst/ vinter samles rein for slaktning. Livdyr fraktes stort sett med bil til vinterbeite. I mars—april flyttes rein tilbake over Sanddøla og videre mot kalvingslandet. Distriktet deler reinflokken i to, hvor en del at flokken flytter/ trekker vest for Tunnsjøen og andre øst for Tunnsjøen. Som man kan se av arealbrukskartet for reindrift, er det et nettverk av flyttleier og oppsamlingsområder i dette området. (Arealbrukskartet kan sees på innsynsløsning på www.reindrift.no.) De som flytter vest for Tunnsjøen vil bli berørt av planlagt utbygging. Heimdalshaugen og Vestre Litlfjellet er avmerket som oppsamlingsområde for rein. I tillegg er det flyttlei gjennom området og flere trekkleier. Ifølge arealbrukskartet benyttes området til øvrig vårbeite, høstvinterbeite (spredt bruk) og tidlig vinterbeite. Områdene nord for Rv. 764 er på kartet avmerket som kalvingsland, høstbeite og høstvinterbeite.

Området er svært viktig på sen vår når rein forflytter seg opp til kalvingsområdet. Etter vinteren med negativ næringsbalanse og rett før simlene skal kalve, er rein ekstra sårbar for forstyrrelser. Rein har et naturlig trekkmonster opp mot Børgefjell og kalvingsområdene. Trekkleier er viktig for rein som ikke flyttes med hovedflokken, men flytter etter selv.

Søknaden beskriver og vurderer reindriften greit. Reindriftsforvaltningen er enig i vurderingen om at det er i hovedsak anleggsperioden og økt ferdsel etter permanente veier som vil gi størst negative konsekvenser for reindriften. I tillegg vil aktiviteten ved tilsyn med inntaksdammer medføre forstyrrelser for rein på beite, eller ved flytting gjennom området. Selve installasjonen og inntaksdammene vil trolig ikke ha vesentlig effekt på rein sin bruk av området. Søknaden beskriver liten grad hvor mye aktivitet det vil være i driftsfasen. Det er i andre lignende saker gitt forskjellige tilbakemeldinger på hvor ofte inntaksdammen må kontrolleres/ besøkes. Trolig vil det i vårløsningen være større behov for tilsyn med inntaksdam, da det er større vannføring og eventuelt fremmedelementer som medfører stopp. Dette er den perioden det er ønskelig med minst mulig aktivitet i området.

Reindriftsagronomen mener at utbyggingen i seg selv (installasjonene) ikke er til vesentlig forstyrrelser for reindriften. Det er aktiviteten ved tilsyn av inntaksdammer og eventuelt ved kraftverket som gir største negative konsekvenser for reindriften. I tillegg vil permanent vei medføre bedre tilgjengelighet og økt ferdsel inn i området. Anleggsperioden vil medføre forstyrrelser for rein sin forflytning til kalvingsområde. Det er viktig at utbygger har god kontakt med reinbeitedistriktet for å unngå konflikter.

Reindriftsforvaltningen går ikke imot en utbygging som omsøkt. Reindriftsagronomen forutsetter at reinbeitedistriktet blir involvert i planleggingen av anleggsfasen og at det tas hensyn til behov for redusert aktivitet i området ved flytting, spesielt på våren. I driftsfasen må aktiviteten begrenses til et minimum i april—mai. Alle større aktiviteter/ vedlikehold, eller lignende må legges utenfor denne perioden. Dette må settes som vilkår i konsesjonsvilkårene.»

I tilleggsuttalelse av 14.10.2013 etter befaring har Reindriftsforvaltningen kommentert at det er viktig at veien opp til inntaksdammen ikke blir brøytet vinterstid og at veien ikke er kjørbær i vårløsningen (april-juni). Dette vil begrense allmenn aktivitet i en viktig periode for reindriften og at det stilles vilkår om dette i en eventuell konsesjon. Videre ber Reindriftsforvaltningen om at NVE medvirker til at det blir benyttet et inntak som krever minst mulig tilsyn slik at det begrenser ferdsel inn i området.

Sametinget skriver følgende i sin uttalelse av 10.9.2013:

«Sametinget har tidligere befart området for kraftverket (jfr. Sametingets brev datert 29.11.2011). Det ble ikke påvist automatisk freda, samiske kulturminner. Trase for kraftlinje nordover fra Fjerdingelva er imidlertid ikke befart. Det er litt uklart om denne delen av tiltaket faller inn under den gjeldende planen eller kommer som et eget prosjekt. Det vil være ønskelig med en befaring av denne kraftlinjetraseen når evt. detaljplaner er klare.

Når det gjelder rørledning og damanlegg kan vi ikke se at det er fare for at det omsøkte tiltaket kommer i konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner.

Skulle det under arbeid i marken oppdages gjenstander eller andre strukturer/spor som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Nord-Trøndelag fylkeskommune omgående, jf. loy 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) 58 annet ledd. Vi forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken. Vi minner om at alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet ifølge kml. 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være bygninger, hustuffer, gammetuffer, teltplasser (synligsom et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver, offerplasser eller steder det knytter seg sagn til. Denne oppregningen er heller på ingen måte uttømmende. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kml. 3 og 6.

Vi gjør forøvrig oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Nord-Trøndelag fylkeskommune.»

Statens vegvesen region midt informerer om at Statens vegvesen nå arbeider med reguleringsplan i området der E6 krysser Fjerdingelva. Hensikten med reguleringsplanarbeidet er å legge til rette for ny E6/bruløsning nært opp til eksisterende bru. I uttalelsen pekes det på at ny veg/ny bru må dimensjoneres i henhold til vannmengden/vannivå i Fjerdingelva der ny E6 er planlagt å krysse elva. Statens vegvesen ber om at en ved behandling/utredning av denne utbyggingssaken tar hensyn til at det planlegges ny E6 over Fjerdingelva og peker på at en utredning/behandling av muligheten for

vannkraftutbygging i Fjerdingselva må synliggjøre og beskrive eventuelle konsekvenser dette vil få for vannføringen og planlagt ny E6 over elva.

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag er imot at Fjerdingselva kraftverk blir bygd og mener at det må gjøres en samlet vurdering av de utbyggingsplanene som foreligger i området. Hvis det likevel skulle vise seg at det blir gitt konsesjon mener de at man må stille følgende krav: Man må unngå å ødelegge myrområder. Inntaket ved Agnetfossen nedstrøms må flyttes slik at Loddoholman med regional verdi ikke blir ødelagt. Man må utrede på hvilke strekninger langs kraftlinjen det bør være fugleavvisere.

Namdal Kraft AS har kommentert høringsuttalelsene og tar kommunens bemerkninger om vei, dialog med reindriftsnæringen, terreng og landskap til etterretning. Søker foreslår videre å etablere kunstige reirplasser for fossefall og at nettilknytningen anlegges som jordkabel. Det presiseres at Loddoholman ikke blir neddemt, men at vannspeilet fra inntaksdammen vil strekke seg opp til Nedre Holmen. På veier som eventuelt blir bygget vil det bli anlagt bom dersom lokale reindrivere ønsker dette. Det presiseres at trafikk i området vil bli begrenset til et minimum langs faste traseer og at anleggsarbeidene på våren blir begrenset til et minimum.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et samlet nedbørfelt på 48,2 km² ved de to inntakene, og den samlede middelvannføringen er beregnet til 3,1 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 0,25, og nedbørfeltet har ingen breer. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende vårflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 300 og 160 l/s for Fjerdingelva og Steinåa samlet. Alminnelig lavvannføring for begge elvene samlet er ved inntakene beregnet til 210 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 6,82 m³/s og minste driftsvannføring 0,34 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 300 l/s i perioden 01.05 til 30.09 og 160 l/s resten av året. Minstevannføringen på sommeren fordeler seg som 240 l/s for Fjerdingelva og 60 l/s for Steinåa. Vinterstid er fordelingen 120 l/s for Fjerdingelva og 40 l/s for Steinåa. Ifølge søknaden vil dette medføre at 73 % av den samlede tilgjengelige vannmengden benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 220 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 300 l/s i perioden 1.5 – 30.9 og 160 l/s resten av året, vil dette gi en samlet vannføring på omtrent 837 l/s rett nedstrøms inntakene som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammene 44 dager i et middels vått år. I 106 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntakene. Tilsiget fra restfeltet fra begge elvene vil i gjennomsnitt bidra med 430 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at den omsøkte maksimale slukeevnen er høy og vil frata vassdraget størsteparten av dets naturlige vannføringsdynamikk.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Landskap/fysiske inngrep/INON

Steinåa og Fjerdingelva ligger i et landskap med få lukkede landskapsrom. Landskapet domineres av morenemateriale som danner et småkupert terreng med runde landskapsformer. Tette plantefelt, glisne skogpartier og myrområder veksler på å dominere i området. Furu i ulike aldersfaser er hovedtreslaget, sammen med gran og bjørk. På de berørte elvestrekningene er det flere mindre trappetrinnfusser. Fossene bidrar til å gi landskapet sitt særpreg. Fjerdingelva er enkelte steder 20-30 m bred og bidrar til å bryte opp og skape variasjon i landskapet. Agnetfossen, som ligger rett nedstrøms planlagt inntak i Fjerdingelva, er den mest dominerende fossen i prosjektområdet og utgjør et betydelig lokalt landskapselement.

De fysiske inngrepene forbundet med tiltaket er av betydelig omfang. Det er planlagt totalt 3,3 km ny og permanent vei med 3 m kjørebredde i trasé for rørgate. Det er fjell i dagen på kraftstasjonsområdet og det må det sprenges ut en tomt på omtrent 400 m² for plassering av kraftstasjonen.

Det er planlagt totalt 3,8 km vannvei som inkluderer 1,6 km med overføring fra Steinåa. Vannveien for Steinåa vil i øvre deler gå nær elva, mens den i nedre deler vil gå gjennom en myr og langs et søkk i terrenget. Vannveien langs Fjerdingselva vil i øvre del gå i grunnlendt myrområde. Omtrent 150 m nedstrøms inntaket er det et høydedrag og i et parti på omtrent 50 m må vannveien sprenges ned 5-8 m for å oppnå naturlig fall. Videre vil vannveien gå langs nordsiden av et tjern i et myrområde, gjennom blandingsskog, et plantefelt med furu og langs en traktorvei ned til samløpet. I nedre del av vannveien er jordsmonnet av varierende tykkelse på 0-3 m med en blanding av fjell i dagen, storblokkmark og grov morene.

Tiltaket medfører et bortfall av INON på 5 km² sone 2 (1-3 km fra inngrep), mens 1,5 km² sone 1 (3-5 km fra inngrep) vil bli endret til sone 2. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag mener at bortfall og endring av INON-områder vil være den mest alvorlige miljøkonsekvensen av en utbygging. Dette er særlig på bakgrunn av at befarings av gjenværende INON-områder er et prioritert nasjonal miljømål. NVE mener tiltakets negative konsekvenser for INON ikke alene er avgjørende for konsesjonsspørsmålet. INON er likevel av betydning i den totale vurderingen av fordeler og ulemper ved tiltaket.

NVE mener de fysiske inngrepene som følge av tiltaket er store. Tomt for kraftstasjonsplassering må sprenges ut og utgjør i seg selv et stort inngrep. I området med motfall må rørgata sprenges ned 5-8 m for å oppnå naturlig fall. Ved 8 meter nedsprenget anslår NVE at inngrepsbredden på toppen blir 25-35 m. NVE mener dette vil kunne medføre store landskapsmessige inngrep med mindre det legges vekt på god landskapsmessig utforming. Vannveien for Steinåa vil stedvis gå nært elva med et relativt bratt tilgrensende terreng, noe som medfører at inngrepene vil komme svært nært eller i elveleiet. Anleggsarbeid kan medføre negative konsekvenser for kantvegetasjonen og ferskvannslevende organismer. Landskapet i området bærer preg av småkupert terreng med runde landskapsformer. Dette bidrar til at inngrepene i noen grad blir skjult i terrenget. Området har begrenset verdi for friluftsliv og brukerinteresser. Det foregår noe småviltjakt i området, hovedsakelig på storfugl. Landskapsvirkningen har vært viktig i vurdering av konsesjonsspørsmålet for Fjerdingselva kraftverk. Dersom det gis konsesjon til tiltaket vil et viktig avbøtende tiltak å sikre god landskapsmessig utforming. Dette kan ivaretas ved godkjenning av detaljplaner og oppfølging i anleggstiden. NVE mener at fossene på berørt strekning av Fjerdingselva er lokale landskapselement. Fraføringen av vann vil redusere fossenes funksjon i landskapet, men minstevannføring og overløp vil i noen grad redusere ulempene ved dette.

Reindrift

Prosjektområdet for Fjerdingselva kraftverk inngår i Østre Namdal reinbeitedistrikt. Distriktet har vinterbeiter i området avgrenset av Snåsavatnet, Rv. 17, Namsen og E6 langs Sanddøla, samt noe lengre øst/nord mot Lierne og Tunnsjøen. Sommerbeiter ligger lengst nord i distriktet, i Børgefjell. Arealene mellom benyttes i tillegg til vår-, høst- og høstvinterbeiter. Distriktet har et hovedslakteanlegg ved Tunnsjøflyan og ett ved Bjørkmoen. På sen høst/vinter samles rein for slaktning. Livdyr fraktes stort sett med bil til vinterbeite. I perioden mars til april flyttes rein tilbake over Sanddøla og videre mot kalvingslandet. Distriktet deler reinflokken i to, hvor en del av flokken flytter/trekker vest for Tunnsjøen og den andre øst for Tunnsjøen. Reinflytting som foregår vest for Tunnsjøen vil bli berørt av planlagt utbygging. Heimdalshaugen og Vestre Litlfjellet, henholdsvis like sør og nord for prosjektområdet, er avmerket som oppsamlingsområde for rein. I tillegg er det flyttlei gjennom området og flere trekkleier. Ifølge arealbrukskartet for reindrift benyttes området til øvrig

vårbeite, spredt bruk som høstvinterbeite og tidlig vinterbeite. Området nært Fjerdingelva er svært viktig på sen vår når reinen forflytter seg opp til kalvingsområdet. Reinen er ekstra sårbar for forstyrrelser i perioden rett før kalving og har et naturlig trekkmonster forbi prosjektområdet og mot Børgefjell. Søknaden gir området stor verdi for reindrift.

Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag mener at det i hovedsak er anleggsperioden og økt ferdsel etter permanente veier som vil gi størst negative konsekvenser for reindrift. Aktiviteten ved tilsyn med inntaksdam vil også medføre forstyrrelser for rein. NVE mener områdene i og nært prosjektområdet har stor verdi for reindriften. Det er områder med trekklei, flyttlei, oppsamlingsområder, vårbeite, høstvinterbeite og vinterbeiteområde i og svært nært prosjektområdet for Fjerdingelva kraftverk. Det er viktig at tiltakshaver har en god og løpende dialog med reinbeitedistriktet. NVE mener tiltaket vil ha enkelte negative konsekvenser for reindrift, men at avbøtende tiltak vil kunne redusere disse ulempene. Det er særlig anleggsfasen som vil kunne gi forstyrrelser. Her kan det settes krav om tilpassinger av anleggsperioden.

Naturmangfold

Naturtyper

Influensområdet til Fjerdingelva kraftverk består av småkupert terreng med runde landskapsformer. Området veksler mellom myrområder og glisne skogpartier. Mye av området bærer preg av skogsdrift. Det er i partier plantet en amerikansk furuart, vrifuru, som er oppført på den norske svartelista. Gran er opprinnelig det vanligst forekommende treslaget i området. Bjørk er vanlig langs elva og på hogstfelt. Ved Steinåa er det en del gråor langs elvebredden. Innslaget av gråor er noe mindre langs Fjerdingelva, men langs elvekantene er det stedvis noe rikere vegetasjon med gråor og vierarter. Utenfor skogsdriftområdene er det blant annet fattig fastmattemyr, noe rikere (intermediær) myr, blåbærskog, røsslyng-blokkebærfuruskog av ulike utforminger.

I influensområdet er det registrert to verdifulle naturtyper etter DN's håndbok 13. Flere områder ble vurdert, men ikke verdisatt. Ved inntaksområdet for prosjektet ligger Loddoholman, en elveslette med flere skogkledde holmer og grusører som er flompåvirket. Området er klassifisert som gråor-heggeskog/høystaudebjørkeskog med C/B-verdi (lokalt/regionalt viktig). Vegetasjonen har glidende overganger, inneholder lite død ved og arealene er små. Området er en del av et større dynamisk system som er under stadig flompåvirkning. Ved en eventuell utbygging vil en få et stillestående vannspeil på en omtrent 300 meter lang elvestrekning oppstrøms inntaksdammen. Det tilsvarer nesten hele Loddoholman-lokaliteten. Vannspeilet vil endre de dynamiske prosessene for elveørene som blir påvirket av inntaksbassenget. Omtrent halvveis nedstrøms mellom inntaket og kraftstasjonen er det registrert mindre arealer med flommarkskog vurdert til C-verdi. Det er mer innslag av gråor enn ved Loddoholman, noe innslag av død ved, men dårlig kontinuitet i tresjiktet. Det går et flomløp sør for flommarkskogen.

Det finnes også flere naturtyper innenfor prosjektområdet som er vurdert verdisatt. Ved kraftstasjonen finnes det noe flommarkskog, men området er påvirket av vei- og brobygging og er ikke gitt verdi. Det er flere fosser på berørt strekning i Fjerdingelva. Solinnstråling og god ventilasjon har medført at det ikke har dannet seg konstant fuktige fossesprøytoner eller fosse-eng.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag mener det er av avgjørende betydning for miljøinteressene å bevare Loddoholman og naturtypene flommarkskog og gråorheggeskog/høystaudebjørkeskog. Søker har i sine kommentarer til høringsuttalelser presisert at Loddoholman ikke skal demmes ned.

NVE mener det er sannsynlig at naturtypene ved Loddoholman vil bli berørt av inntaket. Holmene vil helt eller delvis blir demmet ned med mer stillestående vann og at dynamikken i økosystemet blir forandret. Dette vil kunne medføre at deler av områdene får redusert verdi eller forsvinner. NVE mener konsekvensene kan avbøtes tilstrekkelig ved god miljømessig utforming av inntaket. Konsekvensene for naturtypene er ikke alene avgjørende for konsesjonsspørsmålet, men blir tillagt vekt i en vurdering av fordeler og ulemper.

Arter

Strandsnipe er observert ved Steinåa og Fjerdingselva. Den sanker næring i vannkanten og hekker godt skjult av vegetasjon. Området rundt Loddoholman er spesielt godt egnet som hekkelokalitet for arten, men det finnes også flere andre egnede steder. Det er sannsynlig at arten hekker innenfor influensområdet. Det er også observert fossekall. Selv om reirplass ikke er påvist, er det sannsynlig at arten hekker på prosjektstrekningen. NVE mener at redusert vannføring vil føre til en viss reduksjon i bestandene av bunndyr og vannlevende insekter. Det vil sannsynligvis også redusere mattilgangen for strandsnipe og fossekall. NVE mener at med de foreslåtte avbøtende tiltakene med slipp av minstevannføring og oppsetting av hekkedasser for fossekall, vil hensynet til vanntilknyttede fugl være ivarettatt.

Den sterkt truede arten (EN) trøndertorvmose har sin kjente utbredelse i fem kommuner i Nord-Trøndelag og er tidligere funnet blant annet i Grong kommune. En antar at arten er en endemisk art for Norge og at utbredelsesområdet er konsentrert omkring Namdalen. Det kan dermed ikke utelukkes at arten finnes i området. Flere partier av vannveien vil gå gjennom myr. Graving i myr vil føre til drenering og gi en endring av vannhusholdningen på myra som kan påvirke myras arts mangfold. Dette vil trolig også påvirke trøndertorvmose om den finnes i området. NVE mener graving i myr kan medføre betydelige inngrep og at det er usikkerhet forbundet med hvilke konsekvenser dette medfører for arts mangfoldet i myrområdene. Dersom det gis konsesjon til Fjerdingselva kraftverk vil det settes vilkår om at rørgatetraseen stikkes i samråd med biolog for å sikre viktige verdier om dette skulle finnes i området.

Det er i 2005 registrert en død jerv i influensområdet. Det er sannsynlig at ulike rovdyr som jerv, gaupe og brunbjørn opptrer innenfor området på streif. Ifølge Naturbase finnes det leveområde for storfugl med C-verdi og spill/parringsområde med B-verdi innenfor influensområdet til prosjektet. NVE mener rovdyrene og storfugl vil kunne bli forstyrret i en anleggsfase, men at prosjektet i driftsfasen sannsynligvis ikke vil medføre nevneverdige negative konsekvenser for artene.

Den berørte elvestrekningen har begrenset verdi for fisk. Det er sannsynlig at det finnes namsblank i nedre del av Fjerdingselva, men Svartmyrfossen 3,5 km nedstrøms prosjektstrekningen er vandringshinder. Det finnes bekkørret i Steinåa og Fjerdingselva, men søknaden oppgir at det er få egnede oppholdssteder og gyteområder på berørt strekning. Inngrepet vil dermed trolig ha begrensede konsekvenser for ørret.

NVE mener de negative konsekvensene tiltaket medfører for arter, ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet og at disse konsekvensene i stor grad kan reduseres i form av avbøtende tiltak.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Fjerdingselva kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 17.6.2014. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Dersom det skal gis konsesjon til tiltaket må eventuelle forekomster av trøndertorvmose kartlegges samt at influensområdet for nettilknytningen må undersøkes for biologisk mangfold. NVE har ikke bedt om en slik tilleggsutredning da NVE mener at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet til å fatte et vedtak, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Fjerdingelva kraftverk finnes det to naturtyper som er verdisatt. Ved Loddoholman er det et område med gråor-heggeskog/høystaudebjørkeskog med C/B-verdi. Lenger nedstrøms i Fjerdingelva er det et mindre område med flommarkskog med C-verdi. Det er registrert strandsnipe (NT) langs Fjerdingelva og Steinåa. Det er sannsynlig at rovdyr som jerv (VU), gaupe (VU) og brunbjørn (EN) opptrer på streif innenfor influensområdet. En eventuell utbygging av Fjerdingelva og Steinåa vil etter NVEs mening ikke være i direkte konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett påvirkningen fra Fjerdingelva kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Det er søkt om i alt 17 småkraftverk i Grong og Namsskogan. De fleste av disse søknadene er ikke tatt til behandling hos NVE ennå, men vil hovedsakelig bli vurdert samlet. NVE mener at Fjerdingelva kraftverk ikke har større konsekvenser enn at det kan avgjøres uavhengig av de øvrige søknadene i regionen. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Fjerdingelva kraftverk vil gi 14,5 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som normalt til mye for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneier og generere skatteinntekter. Videre vil Fjerdingelva kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning. Fordelene ved tiltaket har vært av stor betydning for konsesjonsvedtaket.

Oppsummering

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Fjerdingelva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. En utbygging vil bidra med 14,5 GWh i et gjennomsnittså. NVE mener at de fysiske inngrepene som følge av tiltaket er av betydelig omfang, men at inngrepene skjer i et område med begrensede verdier for friluftsliv og landskap og at virkningene vil avta over tid. Tiltakets negative påvirkning på reindrift er i hovedsak knyttet til anleggsperioden og fremtidig tilsyn med inntaksdammer. NVE mener det vil være mulig å sette

avbøtende tiltak som reduserer de negative konsekvensene for reindrift. Naturtypene ved Loddoholman vil bli berørt av inntaket i Fjerdingelva. NVE mener det er viktig med en god teknisk og landskapsmessig utforming for å minske konsekvensene av inngrepene. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført, mener NVE konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Namdal Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Fjerdingelva kraftverk og overføring av Steinåa. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Namdal Kraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 7,0 km 22 kV jordkabel til eksisterende linjenett.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har i sin høringsuttalelse angitt at nettilknytningen bør anlegges som jordkabel. NVE mener det må klargjøres i detaljplanleggingen om nettilknytningen skal anlegges som jordkabel eller luftlinje med bakgrunn i at berørt strekning ikke er undersøkt i biomangfoldkartleggingen. Normalt bygges en slik linje som her i medhold av netteiers områdekonsesjon. Innenfor sin områdekonsesjon skal områdekonsesjonær fremlegge planer for ny nettilknytning og ev. forsterkning for kommune, fylkeskommune, fylkesmann og andre berørte for uttalelse. Ved uenighet om løsninger kan områdekonsesjonær legge saken frem for NVE som da vil behandle saken som en anleggskonsesjon.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

NTE Nett AS er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Namdal Kraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

NTE Nett AS har som netteier og områdekonsesjonær kommentert linjetilknytningen og påpekt at Namdal Kraft AS må betale anleggsbidrag for nødvendig opprustning av nettet i området basert på sin innmatede effekt. Det er ifølge NTE Nett AS kapasitet fra transformator og videre i nettet. Namdal Kraft AS uttaler at de er villige til å betale anleggsbidrag for opprustning av nettet etter gjeldende regelverk.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jamfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	3100
Alminnelig lavvannføring	l/s	210
5-persentil sommer	l/s	300
5-persentil vinter	l/s	160
Maksimal slukeevne	m ³ /s	6,82
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	220
Minste driftsvannføring	l/s	340

Tiltakshaver foreslår i søknaden å slippe en minstevannføring på 240 l/s for Fjerdingelva og 60 l/s for Steinåa i perioden 1.5 – 30.9. Resten av året er det foreslått en minstevannføring på 120 l/s for Fjerdingelva og 40 l/s for Steinåa. Grong kommune har i sin høringsuttalelse uttalt at det bør slippes minstevannføring tilsvarende 5-persentilen, men av minstevannføringen generelt ikke bør gå under 10 % av middelvannføringen. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har uttalt at minstevannføringen bør være 10 % av middelvannføringen i sommerhalvåret og 5 % av middelvannføringen i vinterhalvåret. Dette av hensyn til fossene på berørt strekning og miljøinteressene i vassdraget. Fylkesmannen foreslår at minstevannføringen om sommeren settes til 300 l/s for Fjerdingelva og 70 l/s for Steinåa. Vinterstid har fylkesmannen foreslått henholdsvis 150 l/s og 30 l/s.

NVE mener at det er nødvendig med en differensiert minstevannføring mellom sommer- og vintersesongen og at minstevannføringen bør ligge på nivå med sesongmessige lavvannsføringer. Søkers foreslåtte minstevannføring er nesten helt lik 10 % av middelvannføringen i sommerhalvåret og 5 % av middelvannføringen i vinterhalvåret for begge elvene.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 240 l/s for Fjerdingelva og 60 l/s for Steinåa i tiden 1.5 – 30.9 og 120 l/s for Fjerdingelva og 40 l/s for Steinåa resten av året. Dette er på nivå med sesongmessige lavvannføringer og i henhold til søknaden.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Inntaket i Fjerdingselva skal ligge på omtrent kote 249, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Inntaket skal plasseres slik at Loddoholman blir minst mulig berørt av vannspeilet. Plasseringen av inntaket må veies opp mot den tekniske gjennomføringen ved utføring av rørgaten. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Søknaden oppgir at rørgata skal graves/sprenges ned på hele strekningen. Dette kan ikke endres ved detaljplan. Arbeidet med anleggelse av vannveien skal søkes gjennomført på en skånsom måte for å minske landskapsinngrepet. Dette gjelder spesielt området med motfall 150 m nedstrøms inntaket i Fjerdingselva og partiet hvor vannveien går svært nært Steinåa. Trasé for vei og vannvei stikkes i samråd med biologisk kompetanse.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasseres i tråd med det som er oppgitt i søknaden, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Det er viktig at det i detaljplanleggingen vektlegges å finne en god plassering for kraftstasjonen som minsker inngrepene.
Overføringer	Inntaket i Steinåa skal ligge på omtrent kote 260, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Søknaden oppgir at rørgata skal graves/sprenges ned på hele strekningen. Dette kan ikke endres ved detaljplan.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 6,82 m ³ /s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 0,34 m ³ /s.
Installert effekt	Søknaden oppgir maksimalt 4,9 MW. Nøyaktig installert

	effekt kan justeres ved detaljplan.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir to Francisturbiner. Antall turbiner kan justeres ved detaljplan.
Vei	Midlertidige og permanente veier skal bygges i tråd med det som er oppgitt i søknaden, men kan justeres i forbindelse med detaljplan. Det skal avklares med lokalt reinbeitedistrikt om veiene skal være stengt med bom eller åpne for allmennheten. Vei fra kraftstasjon til inntakene skal ikke vinterbrøytes. Trasé for vei og vannvei stikkes i samråd med biologisk kompetanse.
Anleggsperiode	Anleggsperioden skal planlegges i samråd med reinbeitedistriktet og aktiviteten skal begrenses til et minimum i perioder med flytting av rein, spesielt på våren.
Avbøtende tiltak	Ferdsel og aktivitet i forbindelse med tilsyn med inntakene skal begrenses til et minimum i perioden april – mai. Planlagte aktiviteter eller planlagt vedlikehold skal legges utenom perioden april – mai.

NVE forutsetter videre at søker følger opp forslag til avbøtende tiltak som er beskrevet i søknaden og svar på høringsuttalelser.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Vedlegg

Kart

